

Datum: 2025-04-16

Diariennr: BMN 2025-000027

Beslut om bygglov för nybyggnad av torn på fastigheten Håvdsjö 13:1

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar att

Bygglov beviljas med stöd av 9 kap. 31 § plan- och bygglagen (SFS 2010:900).

För åtgärden krävs en kontrollansvarig med behörighetsnivå K. Byggherrens förslag till kontrollansvarig godkänns. Kontrollansvarig är: Namn Lennart Lundmark, Skellefteå, behörighetsnivå K.

Tekniskt samråd enligt plan- och bygglagen krävs.

Beslutsmotivering

Enligt 9 kap. 31 § plan- och bygglagen ska bygglov ges för en åtgärd utanför ett område med detaljplan, om åtgärden:

- inte strider mot områdesbestämmelser
- inte förutsätter planläggning
- uppfyller kraven i 2:a och delar av 8:e kap. plan- och bygglagen.

I detta ärende omfattas inte fastigheten av några områdesbestämmelser.

Åtgärden avser uppförande av torn och den bedöms inte få någon betydande inverkan på omgivningen eller miljön. Det är inte någon stor efterfrågan att bygga i området och det bedöms inte finnas några motstående markanvändningsintressen eller behov att reglera bebyggelsen av andra orsaker. Den sökta åtgärden bedöms därför inte vara sådan att markens lämplighet behöver prövas med detaljplan.

Valet av placeringen av tornet har utgått från befintlig infrastruktur i form av fiber på plats samt att nyttja en befintlig teknikbod för tillhörande telekomutrustning. Bedömningen är också att området redan är exploaterat genom väg och järnväg som löper parallellt med området för etableringen och därav bedöms tornet påverka landskapsbilden marginellt. Placeringen medför att majoriteten av tornet skymms av ett skogsparti för många av de närboende. En förflyttning av tornet skulle inte tillföra lika stor nytta av funktionen med tornet som den nu aktuella lokaliseringen.

Etableringen ska lokaliseras till mark som bedöms vara lämplig för ändamålet. Platsen ligger inom område för skyddade vattendrag. Enligt översiktsplanen har området runt Nyhem en rik växtlokal av orkidéarten Guckusko. Men platsen bedöms ändå lämplig för ändamålet eftersom etableringen av tornet ska ske inom ett område där marken redan är ianspråktagen med befintlig bebyggelse. Remiss har skickats till Länsstyrelsen som gjort bedömningen att åtgärden inte berör några kända natur- och kulturmiljövärden. Platsen för åtgärden berörs också av flyttled och område av riksintresse för Jovnevaerie sameby och just detta område är angivet som en svår passage för ren. Samebyn har givits tillfälle att yttra sig och har inga synpunkter i ärendet. Utifrån detta görs bedömningen att platsen är lämplig. Inga fasta fornlämningar finns i närhet till föreslagen placering.

Etableringen bedöms inte medföra någon risk för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet för omgivningen på annat sätt.

Frågor från sakägare har inkommit hur tornet med dess antenn påverkar människor och djur. I detta fall handlar det om radiolänkar som skall ersätta fiber. Radiolänken använder mikrovågor på frekvensen 2,4 – 42 GHz. Aktuella antenner kommer sannolikt att använda 24 GHz. Strålsäkerhetsmyndigheten redovisar gjorda hälsoriskbedömningar gällande radiofrekventa fält som dessa antenner sänder ut (och som även sänds ut av basstationer). Skillnaden mellan basstationer och radiolänkar är att basstationerna är riktade dit människor förväntas vistas, medan dessa är riktade mot varandra (en sändare och en mottagare) och dessutom på hög höjd, i detta fall 24 meter upp i luften. Strålsäkerhetsmyndigheten beskriver att strålningen bara är stark åt det håll antennen är riktad. Bakom, under eller över en antenn är strålningen svag. Radiovågornas styrka minskar mycket snabbt med ökande avstånd till antennen, referensvärdet överskrids bara på någon eller några meters avstånd. Det finns inte några vetenskapligt grundade misstankar om att så låga nivåer innebär några hälsorisker. I detta fall är masten 24 meter hög och därmed borde risken för att exponeras vara liten.

Synpunkter har inkommit om att fastigheter i närheten av ett torn får minskad attraktionskraft, vilket påverkar marknadspriset negativt. En synpunkt som är svår att uttala sig om i förväg. Om så skulle bli fallet handlar det ändå inte om en så betydande olägenhet att bygglov kan vägras.

Synpunkter har även inkommit om att tornet kommer att störa utsikten. Avsikten med tornet är att betjäna det omkringsliggande samhället med elektronisk kommunikation i form av internet samt bibehålla förutsättningarna för elektronisk kommunikation i Jämtlands län, det vill säga ett allmännyttigt ändamål. Bedömningen är därför att det stora samhällsintresset som tornet innebär är större än det enskilda intresset. Bedömningen är också att det inte blir någon omfattande inskränkning i den rådande landskapsbilden i och med närheten till väg och järnväg samt det befintliga skogsparti som finns i anslutning till den planerade etableringen och som för många av de närboende kommer att skymma delar av tornet. Olägenheten som beskrivits är inte större än att den får accepteras. Den sökande har meddelat att ingen belysning kommer att sitta i tornet.

Gällande synpunkter om snö och is som lossnar har den sökande meddelat att isras kan ske under specifika meteorologiska förutsättningar och där vindstyrkan är över 25 m/s. Under dessa förutsättningar förväntas inga människor befinna sig i eller omkring tornet.

Synpunkter gällande en eventuell total kollaps av tornet så har det enligt den sökande hittills aldrig skett i Sverige. Konstruktionen är beräknad enligt Eurocode för de laster som tornet kan beräknas utsättas för inklusive utrustning.

Väg finns redan till platsen och trafikmiljön bedöms bli god. Utryckningsfordon kan ta sig till platsen.

I övrigt ska åtgärden utformas och placeras på ett sätt som innebär att den bedöms uppfylla tillämpliga bestämmelser i 2:a och 8:e kap. plan- och bygglagen.

Underlag för beslut

Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-04-16

Information om mobil kommunikation, inkommen 2025-03-18

Teknisk information gällande utrustning i torn, inkommen 2025-03-18

Kommunicering med Strålsäkerhetsmyndigheten inkommen 2025-04-07, 2025-04-10

Lokaliseringsutredning inkommen 2025-04-10

Svar på yttrande gällande isras och kollaps 2025-04-10

Handlingar som ingår i beslutet

Situationsplan, inkommen 2025-02-12

Situationsplan, inkommen 2025-02-12

Typritning torn, inkommen 2025-02-12

Upplysningar

Startbesked krävs innan arbetet får påbörjas. Trots startbesked får beslut om bygglov verkställas tidigast fyra veckor efter att beslutet kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar.

För att utföra åtgärden ska du ha samtliga fastighetsägares och nyttjanderättshavares tillstånd, om sökande inte äger fastigheten helt själv eller om det finns servitut eller nyttjanderätt på fastigheten.

Bygglovets upphör att gälla om arbetet inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Enligt Luftfartslagen SFS (2010:500 6 kap 23§) ska en flyghinderanmälan skickas in före uppförandet av ett högt objekt. Anmälan ska göras till Försvarsmakten senast fyra veckor innan objektet når en höjd av 20 m (45 m inom sammanhållen bebyggelse) och därmed kan utgöra fara för flygsäkerheten. Ytterligare information finns på www.forsvarsmakten.se

Tidigast när exakt tidpunkt för resning, position och höjd är fastställd och senast fyra veckor före resningen ska en flyghinderanmälan insändas av den sökande enligt Luftfartsförordningen 6 kap. 25§.

Hindermarkering ska ske i enlighet med Transportstyrelsens föreskrifter, TSFS 2020:88. I de fall som hinderytor enligt ICAO Annex 14 genomträngs, skall TSFS 2019:22 följas.

Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd SSMFS 2008:18 om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält skall följas.

Om beslutet inte följs ska byggsanktionsavgift tas ut enligt 11 kap. plan- och bygglagen.

Detta beslut kan överklagas till länsstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ansökan om bygglov avser nybyggnad av ett grått ostagat torn av stål med en höjd på 24 meter intill befintlig teknikbod på fastigheten Håvdsjö 13:1. Sökande är Telia Towers Sweden AB c/o Vinnergi AB. Syftet med anläggningen är elektronisk kommunikation, d.v.s. uppkoppling av internet. Tornet är avsett för att montera radiolänkar som skall ersätta den nedgrävda fiber som nått slutet av sin livslängd. Radiolänk använder mikrovågor på frekvensen 2,4 – 42 GHz. Aktuell antenn kommer sannolikt att använda 24 GHz. Anläggningen är sålunda inte avsedd för publikt nät, typ 4- och 5G. Länken kommer att sitta på 24 meters höjd, därmed gör den sökande bedömningen att inga människor hamnar i vägen för den så kallade "fresnelzonen". Platsen för etableringen har valts då placeringen är nära den befintliga nedgrävda fibern som nått slutet av sin livslängd samt befintlig teknikbod. Ingen belysning kommer att sitta i tornet.

Fastigheten ligger utanför detaljplanlagt område men inom sammanhållen bebyggelse.

Platsen för etableringen är belägen i Nyhem. Platsen ligger inom område för skyddade vattendrag samt riksintresse för rennärning.

Yttranden

Grannar och andra berörda har givits möjlighet att lämna synpunkter. 171 stycken höranden har skickats ut, varav en del är ägare till flera fastigheter och därmed är antalet hörande i praktiken något lägre.

117 har svarat och 16 av dessa har haft synpunkter. Frågor om placeringen av tornet, påverkan på människor och djur, störd utsikt, omedelbar fara vid kollaps av torn, snö och is som lossnar, redovisning av fältstyrka och uteeffekt i omgivningen, vilken typ av elektronisk kommunikation, magnetfält och strålning samt minskade fastighetsvärden.

54 av de som hörts har inte svarat vilket tolkas som att de inte har några synpunkter.

Ägarna till fastigheten är hörda och har inget att erinra.

Remiss har skickats till Trafikverket som lämnat ett yttrande och gör bedömningen att avståndet mellan ett torn och en allmän väg bör uppgå till minst två tredjedelar av tornets höjd. I detta fall är det enligt koordinaterna för tornets placering ca 17 meter till väggkant och tornets höjd är 24 meter och klarar då avståndet om två tredjedelar av tornets höjd från väg. Trafikverket förutsätter att master och torn dimensioneras och uppförs enligt gällande lagar och föreskrifter, för att minimera risken för fall, kollaps eller sabotage som påverkar vägen.

Remiss har skickats till Försvarsmakten gällande bygglov för högt objekt. De har inga synpunkter, de bedömer att föreslagen åtgärd inte innebär risk för påtaglig skada på riksintresse för totalförsvarets militära del.

En förfrågan om flyghindersanalys har sänts till LFV (Air navigation services of Sweden). LFV har som sakägare av CNS-utrustning inget att invända mot planerad etablering. LFV har vid analys kommit fram till att inga flygplatser är berörda.

Räddningstjänsten Jämtland, har inget att erinra.

Raeditvaerie sameby, har inget att erinra.

Ohredahke sameby, har inget att erinra.

Jovnevaerie sameby, har inget att erinra.

Länsstyrelsen Jämtland, har inget att erinra, men meddelar att Jovnevaerie sameby bör ges tillfälle att yttra sig över tidpunkten när åtgärden ska utföras.

VMR (vatten och miljöresurs), har inget att erinra.

Remiss har skickats till miljöenheten som meddelar att Telia Sverige AB har som operatör ansvar för att den utrustning som kommer att sättas upp på masten placeras så att referensvärden inte överskrids där allmänheten vistas.

Avgift

Avgiften för bygglovet är 11 799 kr i enlighet med taxa, tabell A 4.5, fastställd av kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Tidsfristen började löpa 2025-03-18 och beslut fattades 2025-05-09, vilket innebär att lagstadgade tidsfrister för handläggningen har hållits. Avgiften har inte reducerats med stöd av 12 kap. 8 a § plan- och bygglagen.

Avgift för startbeskedet tillkommer som beräknas bli 4 968 kr.

Expediering

Beslutet med tillhörande handlingar och överklagandehänvisning delges:

Sökanden

Jerker Estlind
Hackstigen 2
831 48 Östersund

Marisol Estlind
Stenåldersvägen 13
831 61 Östersund

Mattias Estlind
Albäcksgatan 36, Lgh 1103
852 43 Sundsvall

Katarina Estlind
Ulvsjö 307
843 93 Bräcke

Camilla Haraldsson
Nyhem 533
843 93 Bräcke

Måns Hansson
Nyhem 533
843 93 Bräcke

Rebecka Haraldsson
Nyhem 533
843 93 Bräcke

Bernhard Van Leeuwen
Nyhem 537
843 93 Bräcke

Annica Gustavsson
Stordal 12
471 93 Källekärr

Jan Christer Gustavsson
Stordal 12
471 93 Källekärr

Bräcke
kommun

Ånge
kommun

Tjänsteskrivelse

Siv Högbom
Egnahemsvägen 6
777 51 Smedjebacken

Berit Daxell
Nyhem 234 B
843 93 Bräcke

Joanna Daxell-Vivien
Nyhem 234 C
843 93 Bräcke

Deborah Englund
Nyhem 604
843 93 Bräcke

Anna-Maria Schmidt
Nyhem 317
843 93 Bräcke

Sven Olov Norling
Nyhem 317
843 93 Bräcke

Gabrielle Thecla Ber Vogely-Kisters
Voorterstraat 225
6462 Sj Kerkrade
NEDERLÄNDERNA

Ronald Gerrit Theodoor Vogely
Voorterstraat 225
6462 Sj Kerkrade
NEDERLÄNDERNA

Ronald Hendrik Leo Van Willigenburg
Nyhem 517
843 93 Bräcke

Tjarda Gihaux
Nyhem 517
843 93 Bräcke

Beslutet meddelas:
Sakägare enligt förteckning

Beslutet kungörs i:
Post- och Inrikes Tidningar

Bygg- och miljöförvaltningen i Bräcke och Ånge kommuner
Karina Mattiason
Byggnadsinspektör